

Gyűlölöm Anyát, gyűlölöm Apát
versrészlet Kurt hálószobafaláról

1974-ben Don Cobain elhatározta, hogy állást változtat, és a faiparban keres munkát. Don nem volt nagy termetű férfi, s nem igazán vágyott arra, hogy százméteres faóriásokat vágjon ki, úgyhogy irodai munkát vállalt a Mayr fi-véreknél. Tudta, hogy végül többet keres majd, mint a műhelyben, de kezdő fizetése, négy dollár és tíz cent óránként, még annál is kevesebb volt, mint amit autószerelőként keresett. Az üzemből a hétvégén végzett leltározásért is kapott némi pluszpénzt; ide Kurtöt is gyakran magával vitte. – Elbiciklizgett az udvaron – emlékezett Don. Kurt később kigúnyolta apja munkáját, s kijelentette, hogy kész gyötrelem volt számára elkísérni Dont, akkoriban mégis kedvére volt, hogy az magával vitte. Bár egész felnőttkori életével az ellenkezőjét akarta bizonyítani, apja elismerése és figyelme rendkívül fontos volt Kurt számára, s ebből az idő múlásával mind többet kívánt, nem kevesebbet. Később beismerte, hogy korai éveiben legszűkebb családján belül sok boldog pillanatra emlékezhet vissza. – Igazán jó gyerekkorom volt – nyilatkozta a *Spin* magazinnak 1992-ben, de rögtön hozzátette: – Míg kilencéves nem lettem.

Don és Wendy gyakran kényszerült arra, hogy kölcsönkérjenek számláik kifizetésére, s ez vált veszekedéseik fő forrásává is. Leland és Iris egy húszdolláros bankjegyet tartottak a konyhájukban – azzal viccelődtek, hogy ez az ugráló húszas, mely minden hónapban Donhoz vándorolt, hogy kifizesse a fűszerest, s ahogy visszafizette nekik, hamarosan újra elkérte. – Körbejárt, hogy mindenütt kifizesse a számláit, aztán eljött hozzánk – emlékezett Leland. – Visszafizette a húsz dollárt, majd így szólt: „A pokolba is, ezen a héten nagyon ügyes voltam, 35 vagy 40 centem is maradt.” – Leland, aki sosem kedvelte igazán Wendyt, mert szerinte úgy viselkedett, mintha „különbnek tartaná magát a Cobaineknél”, emlékezett rá, hogy ilyenkor a fiatal pár elment a Blue Beacon Drive-Inbe, ahol elhamburgerezték a megmaradt aprót. Bár Don jól kijött apósával, Charles Fradenburggal – aki útkaparót ve-

zetett a megye megbízásából –, Leland és Wendy között nem volt igazi kapcsolat.

A kettejük közti feszültség akkor tetőzött, mikor Leland segített átalakítani First Street-i házukat. Álkandallót építettek Don és Wendy nappalijába, és megerősítették a tetőt, de a munka alatt ő és Wendy folyamatosan harcba álltak. Leland végül szólt a fiának, hogy állítsa le Wendyt, különben fogja magát, és itt hagyja őket a munka kellős közepén. – Ez volt az első alkalom, hogy hallottam őt ellentmondani a feleségének – idézte fel Leland. – Az hol ezért, hol azért veszekedett, míg aztán Don így szólt: „Fogd be végre azt az áldott jó szádát, különben fogja a szerszámait és hazamegy.” S akkor tényleg elhallgatott.

Mint vele az apja, Don is szigorú volt a gyerekekkel. Wendy egyik panasza az volt, hogy férje mindig elvárta a gyerekektől, hogy viselkedjenek – lehetetlen elvárás –, s megkívánta, hogy Kurt olyan legyen, mint egy „kis felnőt”. Időnként, mint minden kislány, Kurt is égetnivalóan rossz volt. Legtöbb rosszalkodása azonban igazán jelentéktelen volt: összefirkálta a falat, becsapta az ajtót, vagy piszkálta a hűgát. Ezekkel gyakran kihúzta a gyufát, és Don elnászpángolta, de legszokványosabb, szinte mindennapos fizikai fenyegetés az volt, hogy két ujjal böködte Kurt halántékát vagy mellkasát. Ez nem volt ugyan túlságosan fájdalmas, de mély lelki sérüléseket okozott – fia félt a még nagyobb fizikai fájdalomtól, s az eljárás Don dominanciájának megerősítését szolgálta. Kurt rászokott arra, hogy szobájában a szekrénybe meneküljön. A másoknak pánikot okozó, szűk, zárt helyet ő menedékként kereste fel.

S bizonyos dolgok elől jobbnak tűnt elbújni: mindkét szülő hajlamos volt a szarkazmusra és a gúnyolódásra. Mikor Kurt még elég kicsi volt ahhoz, hogy higgyen nekik, megfenyegették, hogy karácsonyra egy rakás szentet kap, ha nem lesz jó, különösen ha veszekszik a testvérel. Gonoszkodásból még egy széndarabot is tettek a harisnyájába. – Csak vicc volt – emlékezett Don. – Minden évben eljátszottuk ezt. Mindig kapott ajándékokat, sosem fordult elő, hogy ne kapott volna. – A vicc azonban Kurtön csattant, legalábbis ahogy ő mesélte később a történetet. Emlékezett egy évre, mikor egy Starsky és Hutch játék pisztolyt ígértek neki, de sosem kapta meg. Helyette egy szépen becsomagolt széndarabot kapott. Kurt meséje túlzás volt, de képzeletében lassan saját bűneit is családjá nyakába varrta.

Kim és Kurt időnként jól kijöttek egymással, és olyankor együtt játszottak. Bár Kim sosem rendelkezett olyan művészi adottságokkal, mint Kurt – s örököké szenvedett a család figyelmének megszerzéséért folytatott rivalizálástól –, kifejlesztette hangutánzó képességét. Különösen jól utánozta Miki egeret és

Donald kacsát, s előadásait Kurt annyira szórakoztatónak találta, hogy képes volt vég nélkül hallgatni. A hangjával való játék képessége még Wendyt is megihlette. – Anyám nagy álma lett – mesélte Kim –, hogy mindketten Disneylandben dolgozunk majd, Kurt rajzol, én meg hangokat utánzok.

1975 márciusa sok örömet hozott a nyolcéves Kurtnek: végre eljutott Disneylandbe, és életében először megismerte a repülés élményét is. Leland 1974-ben nyugdíjba ment, s azt a telet Arizonában töltötték Irisszal. Don és Wendy Seattle-be vitték Kurtöt, ott feltették egy repülőre. Leland Yumában találkozott a fiúval, s együtt indultak Dél-Kalifornia felé. Egy kétnapos túra során meglátogatták Disneylandet, a Knotts Berry farmot és a Universal filmstúdiót. Kurtöt elbűvölték a látnivalók, s ragaszkodott hozzá, hogy háromszor is befizessenek a karibi kalózkodásra Disneylandben. A Knotts Berry farmon felmerészkedett az óriási hullámvasútra, bár mikor leszállt, olyan sápadt volt, mint egy szellem. Amint azonban Leland megkérdezte: „Na, elég volt?“, arcába visszatért a szín, visszarohant, és még egyszer végigment a hullámvasúton. A Universal stúdióban a filmbéli cápa állkapcsa előtt Kurt annyira kihajolt a vonatból, hogy az őt kiabálni kezdett nagyszüleiével: „Jobb lesz, ha visszafogják ezt a kis szöke ördögöt, mielőtt leharapják a fejét.” Kurt azonban fittyet hányt a figyelmeztetésre, és akkor fényképezte le a cápa száját, amikor az alig néhány centire volt a kamerától. Később, mikor már az autópályán haladtak, Kurt elaludt a hátsó ülésen, nagyszülei csupán ennek köszönhették, hogy megúszták az útba eső varázshegy megmászását.

Minden rokona közül Kurt nagyanyjához, Irishoz állt legközelebb; egyaránt osztoztak a művészet iránti érdeklődésben, s olykor-olykor egyfajta szomorúságban. – Imádták egymást – emlékezett Kim. – Azt hiszem, Kurt ösztönösen megértette, milyen poklot járt meg a nagyanyja. – Iris és Leland gyerekkora egyaránt nehéz volt, mindkettejükön nyomot hagyott a nyomor és édesapjuk munka során bekövetkezett korai halála. Iris apját a Rayonier őr-lőgépek által kibocsátott mérges gázok ölték meg, Leland apjával pedig, aki megyei rendőrfőnök volt, saját puskája végzett, amikor véletlenül elsült. Leland tizenöt éves volt apja halálakor. Tengerésznek állt, és Guadalcanalba küldték, de miután megvert egy tisztet, pszichiátriai kivizsgálásra kellett mennie. Elbocsátása után vette feleségül Irist, de ezt követően is sokat viaskodott az itallal és a haraggal, különösen miután harmadik fiuk, Michael fogyatékosan született, és hatéves korában egy intézetben meghalt. – Péntek esténként megkapta a fizetését, és részegen jött haza – idézte fel Don. – Általában meg-

verte anyámat. Megvert engem. Megverte nagyanyámat és az ő barátját. De hát így ment ez akkoriban. – Kurt megszületésének idejére azonban Leland lecsendesedett, s legkomolyabb fegyvere mocskos szája maradt.

Mikor Leland és Iris nem voltak kéznél, a kiterjedt Fradenburg rokonság vigyázott Kurtre – három nagynénje is négy háztömbnyi távolságon belül lakott. Don öccse, Gary szintén teljesítette olykor gyermekfelvigyázói kötelezettségét, s Kurt ezen alkalmak egyike során került ismét kórházba. – Eltörttem a karját – emlékezett Gary. – A hátamon feküdtem, ő meg ráállt a lábamra, és így dobáltam fel a levegőbe. – Kurt igen aktív gyerek volt, s ahhoz képest, hogy mennyit rohagált, a rokonság azon csodálkozott, hogy nem törte el többször is valamijét.

Kurt törött karja meggyógyult, s úgy tűnt, sérülése cseppet sem akadályozza a sportolásban. Don már akkor bátorította fiát a baseballra, mikor még járni is alig tudott, s megvett neki labdát, ütőt és kesztyűt, mindent, amire egy kisfiúnak csak szüksége lehet a játékhoz. Óvodás korában az ütőt jobbára ütőhangszernek használta, később azonban mégiscsak sportolt, előbb a környékbeli, majd a szervezett bajnokságokban. Hétéves korában szerepelt egy kicsik ligája csapatban, ahol apja volt az edző. – Hát, nem ő volt a legjobb játékos, de nem is volt rossz – idézte vissza Gary Cobain. – Nem igazán akart játszani, úgy értem, mentálisan. Azt hiszem, csak az apja miatt csinálta.

A baseball csak egy példa volt arra, Kurt mennyire kereste apja elismerését. – Kurt és apa jól kijöttek egymással, mikor még kicsi volt – emlékezett Kim. – De Kurt távolról sem hasonlított arra, amit Don elképzelt róla vagy amit tervezett vele.

Don és Wendy szembekerült az idealizált gyerek és a valódi gyerek közötti különbségből adódó konfliktusokkal. Mivel saját korai éveikből mindkettejüknek elég sok kielégítetlen szükséglete maradt, Kurt születése valamennyi személyes elvárásukat felszínre hozta. Don azt az apa-fiú viszonyt akarta megvalósítani, melyre neki nem volt lehetősége Leland mellett, s úgy vélte, a közös sportolás megteremti ehhez a megfelelő alapot. Kurt szerette a sportokat; de különösen mikor apja nem volt a közelben, apja szeretetét ösztönösen összekapcsolta ezzel a tevékenységgel, s ez egy életre szóló nyomot hagyott benne. Az árukapcsolásra úgy reagált, hogy részt vett benne, de ezt folytonos tiltakozás mellett tette.

Mikor Kurt másodikos lett, szülei és tanárai elhatározták, nem ártana alaposabban kivizsgálni, kifogyhatatlan energiái hátha valamilyen betegség tünete. Kurt gyerekorvosa hosszas konzultációk után megvonta éltrendjéből a Red

Dye Number Two-t.⁵ Amikor semmi javulás nem történt, édesséxadagját is csökkentették szülei. Végül orvosa Ritalint írt fel neki, amit Kurt három hónapig szedett. – Hiperaktív volt – emlékezett vissza Kim. – A falakra ugrált, különösen ha egy kis cukor is dolgozott benne.

A rokonság némely tagja úgy vélekedett, hogy Kurt talán „hiperaktív figyelemhiányos rendellenességben” szenved. Mari emlékezett egy látogatásra Cobainéknál, amikor Kurt összevissza rohangu, miközben dobját püfölte, és torkaszakadtából kiabált. Mari bement, és megkérdezte nővérét: – Mégis mi a fenét csinál? – Nem tudom – hangzott Wendy válasza. – Fogalmam sincs, hogyan lehetne leállítani... már mindent megpróbáltam. – Akkoriban Wendy feltételezte, hogy Kurt így próbálja meg levezetni fiús energiáit.

Az a döntés, hogy Kurtnek Ritalint adtak, még 1974-ben is megkérdőjelezhető volt, mert néhány tudós szerint feltételes reflexet alakíthat ki a gyermekben, s növeli a későbbi függőségek kialakulásának esélyeit; mások úgy vélekedtek, ha nem kezelik a hiperaktív gyereket, később előfordulhat, hogy önmagát kezeli majd illegális szerekkel. A Cobain család minden tagjának más véleménye volt Kurt diagnózisával és a rövid távú kezelés hasznával vagy ártalmával kapcsolatban, Kurt saját maga azonban azt gondolta, ahogy később Courtney Love-nak elmesélte, hogy a gyógyszer mindenképp meghatározó jelentőségű volt. Love, akit gyerekkorában szintén Ritalin-kúrára fogtak, elmondta, hogy gyakran beszéltek erről. – Ha gyerekkorodban kapod ezt a szert, amely bizonyos érzéseket vált ki belőled, vajon mihez nyúlsz felnőttként? – tette fel Love a kérdést. – Gyerekkorodban megismerted az eufóriát; ez nem olyan emlék, amely örökre veled marad?

1976 februárjában, egy héttel Kurt kilencedik születésnapja után Wendy bejelentette Donnak, hogy el akar válni. Ezt egy hétköznap este közölte vele, majd elviharzott Camarójával, Donra hagyva, hogy magyarázkodjon a gyerekeknek, ami nem volt épp az erőssége. Bár az elmúlt fél évben gyarapodtak a házasságukkal kapcsolatos konfliktusok, Wendy bejelentése mégis meglepetésként érte Dont, ahogy a család többi tagját is. Don magába fordult és a tagadásba menekült, s fia is ezt a magatartást vette fel évekkal később krízisei alkalmával. Wendy mindig is erős egyéniség volt, ami alkalmanként dühkitörésekben nyilvánult meg, Dont mégis sokkolta, hogy el akarja tépni családi kötelekeiket. Fő

kifogása az volt, hogy Don egyre több időt fordít a sportra. Amellett hogy több csapatban is játszott, bírósokodást és edzőséget is vállalt. – Nem hittem volna, hogy ez megtörténhet – emlékezett Don. – Akkoriban nem volt szokás elválni, és én sem akartam, hogy ez történjen. Ő azonban szabadulni akart.

Március elsején mégis Don költözött el és vett ki szobát Hoquiamben. Arra számított, hogy Wendy dühe majd alábbhagy, s házasságukat végül mégis megmenthetik, úgyhogy mindig csak egy hetet fizetett ki. Don számára identitása fontos része volt a család, apai szerepe azt jelentette, hogy szükség van rá. – A válás gondolata teljesen összetörte – emlékezett vissza Stan Targus, Don legjobb barátja. Szakításukat tovább nehezítette az a tény, hogy Wendy családjá imádta Dont, különösen Janis húga és a férje, Clark, akik Cobainék szomszédságában laktak. Többi testvére titokban azon tűnődött, képes lesz-e Wendy eltartani magát Don nélkül.

Március 29-én Don kézhez kapta a házasság felbontására vonatkozó bírósági keresetet, amelyet számos újabb jogi dokumentum követett; Don azonban általában általában válasz nélkül hagyta ezeket, s minden reménytelenség ellenére tovább remélte, hogy Wendy meggondolja majd magát. Július 9-én végül elmarasztalást kapott, amiért nem választott Wendy beadványaira. Ugyanazon a napon érkezett meg a végső határozat, mely Wendynek ítélte a házat, Donnak pedig 6500 dollárt a ház eladása vagy Wendy újraházasodása esetén, illetve mikor Kim betölti a tizennyolcadik életévét. Don kapta az 1965-ös, féltonnás Ford kisteherautót, Wendy pedig megtarthatta az 1968-as családi Camarót.

A gyerekeket Wendynek ítélték, Dont pedig havi 150 dolláros tartásdíjra kötelezték, a gyerekek orvosi és fogászati költségeinek megtérítése mellett, és „ésszerű láthatási jogot” biztosítottak neki. Egy hetvenes évekbeli kisvárosi bíróság a rá jellemző módon nem határozta meg pontosabban a láthatás feltételeit, az intézkedés formális volt. Don beköltözött Montesanoóba szülei lakókocsijába, és még a papírok végleges aláírása után is tovább reménykedett abban, hogy Wendy mégiscsak meggondolja magát.

Ez azonban meg sem fordult Wendy fejében. Ha egyszer megtett valamit, túl is volt rajta, s Donhoz fűződő kapcsolatán ennél jobban már nem is lehetett volna túl. Hamar összejött Frank Franichcsel, egy jóképű dokkmunkással, aki kétszer annyit keresett, mint Don. Franich erőszakos volt és indulatos, s Wendy semmit sem élvezett jobban, mint mikor azt látta, hogy ez a harag Donra irányul. Mikor Don új jogosítványát tévedésből hozzájuk kézbesítették, valamelyikük felbontotta a borítékot, ürületet kent Don fényképére, újra leragasztotta és elküldte Donnak. Nem is válás volt – háború, sok-sok gyűlölettel, rosszindulattal, vére menő ellenségeskedéssel.

⁵ Főként cukorkák színezésére használt, piros ételfesték, ami feltehetően hiperaktivitást váltott ki a gyerekekből

Kurtnek az egész egyenesen érzelmi holokausztot jelentett – élete egyetlen eseménye sem hagyott nagyobb nyomot a személyiségén. Magát hibáztatta a válásért, ahogyan a gyerekek szokták. Szülei konfliktusának mélységei rejtve maradtak előtte, s nem értette szakításuk okát. – Azt gondolta, az egész az ő hibája – figyelte meg Mari. – Kurt számára súlyos trauma volt, hogy végig kellett néznie, amint minden, amiben bízott (a biztonsága, a családja, saját fenntartása), a szeme előtt bomlik fel. – Kifelé azonban nem adott hangot aggodásának és szomorúságának, inkább magába fordult. Az év júniusában Kurt ezt írta hálszobája falára: „Gyűlölöm Anyát. Gyűlölöm Apát. Apa gyűlöli Anyát. Anya gyűlöli Apát. Ebben az egészben sok a szomorúság.” Ez a fiú csecsemőként is annyira ragaszkodott a családi együttléthez, hogy nem akart elaludni, ahogy Mari hét évvel ezelőtti fogalmazásában írta, „csak hogy ne kelljen elválnia tőlük”. Most pedig, saját hibáján kívül, magára maradt. Iris Cobain egyszer így jellemezte az 1976-os évet: „Kurt purgatóriuma”.

A nehézségek Kurt egészségét is aláásták. Mari emlékezett rá, hogy akkoriban kórházba került; az anyjától hallotta, hogy nem evett eleget. – Emlékszem, hogy Kurt tízévesen kórházban volt az alultápláltsága miatt – mondta. Kurt azt mesélte barátainak, hogy báriumot kellett innia, és megröntgenezték a gyomrát. Lehetséges azonban, hogy amit alultápláltságnak vélték, gyomorproblémáinak első tünete volt, amely aztán egész életén át végigkísérte. Húszas éve elején anyja is szenvedett gyomorbántalmaktól nem sokkal Kurt születése után, s a gyerek első hasfájásai alkalmával is azt feltételezték, hogy örökölte anyja hajlamát. A válás időszakában gyakran jelentkezett nála önkéntelen szemrángatózás is, amelyet a család a stresszel kapcsolatos jelnek tartott, valószínűleg helyesen.

Míg szülei a válással voltak elfoglalva, a kiskamasz fiú élete is zajlott, annak minden belső próbatételével együtt. Mire negyedik lett, kezdte észrevenni a lányokat, s társadalmi helyzete is foglalkoztatta. Júliusban megjelent a képe az *Aberdeen Daily World*-ben, amikor baseballcsapata megnyerte az aberdeeni fakitermelő-ligát, méghozzá tizenégy győzelemből és mindössze egyetlen vereségből álló, fantasztikus eredménnyel. A nyár másik nagy eseménye az volt, hogy magához vett egy kis fekete cicát, amely a környékükön csavargott. Ez volt első háziállata, Puffnak nevezte el.

Három hónappal a válás kimondása után Kurt kifejezte abbéli vágyát, hogy apjával élhessen. Beköltözött Don, Iris és Leland mellé a lakókocsiba, de apa és fia hamarosan saját lakókocsit béreltek az utca túloldalán. Kurt hétvégenként látogatta Wendy, Kimet és Puffot.

Együttélése apjával kielégítette érzelmi szükségletei nagy részét: egyetlen gyerekként ismét a figyelem középpontjába került. Don elég rosszul érezte

magát a válás miatt ahhoz, hogy ezt ajándékokkal kompenzálja, s Kurtnek egy Yamaha Enduro-80-as minimotozt vett, amelynek az egész környék a csodájára járt. Lisa Rock, aki néhány háztömbnyire lakott tőlük, akkoriban találkozott Kurttel. „Csendes, nagyon szimpatikus kölyök volt. Mindig mosolygott, kissé féleneknek tűnt. Ott volt az a nagy mező, ahol motorozni szokott, én meg mellette mentem a biciklimmel.”

Rock megfigyelése a kilencéves Kurtról mint „csendes” srácról, előre vetítette felnőtt korának legtöbbször használt jellemzését. Képes volt hosszú ideig csendben ülni, a leghalványabb késztetés nélkül, hogy egy szót is szóljon. Kurt és Lisa egy napon születtek, s mikor tízévesek lettek, a lány házában tartották születésnap partijukat. Kurt örült, hogy meghívták, de bizonytalanul és kényelmetlenül is érezte magát a rá irányuló figyelemtől. Négyévesen úgy tűnt, nem is ismeri a félelmet, tízéves korára azonban meglepően félenkévé vált. A válás visszafogottá tette, mindig megvárta, hogy a másik tegye meg az első lépést.

A válás után, Kurt pubertása kezdetén apja töltötte be életében a legfontosabb szerepet. Iskola után Kurt a nagyszüleivel volt, de amint apja hazatért a munkából, együtt töltötték a nap hátralévő részét, s Kurt boldogan csinálta, amit az apja akart, még ha ez sportot jelentett is. A baseballmeccsek után olykor apa és fia együtt vacsoráztak egy kis malátaüzletben. Újonnan kialakult kapcsolatukra mindketten vigyáztak, de emellett mindketten akaratlanul is érezték a család elvesztésének hiányát. Olyan volt, mintha elveszítették volna valamelyik végtagjukat, s bár átvészelték valahogy a napot, ez az érzés mindig a felszín közelében maradt. Egymás iránt érzett szeretetük ekkoriban erősebb volt, mint előtte vagy utána bármikor, ennek ellenére azonban mindketten mélyégesen magányosak voltak. Félelmében, hogy apját is elveszíti, Kurt megígértette Donnal, hogy nem nőül meg újra. Don készségesen biztosította erről fiát, s azt mondta, ők ketten mindig együtt maradnak.

1976 telén Kurt átment a Beacon általános iskolába, Montesanóba. A montesanoói iskolák kisebbek voltak, mint az aberdeenié, s néhány héten belül olyan népszerűsége tette szert, mely addig elkerülte. Vakmerősége visszatért, de külső magabiztossága ellenére megmaradt körülményei iránt érzett keserősége. – Észre lehetett venni, hogy szenved szülei válása miatt – emlékezett vissza egyik osztálytársa, Darrin Neathery.

1977 végére, mikorra elkezdte az ötödikét, gyökeret eresztett „Monté”-ban – ahogy a helyiek városukat becézték –, a kis iskola minden tanulója ismerte, s legtöbbjük kedvelte is. – Jóképű srác volt – emlékezett vissza John Fields. – Értelmes volt, minden jól ment neki. – Szőke haja és kék szeme Kurtöt a lányok kedvencévé tette. – Túlzás nélkül mondhatom, hogy az egyik legnépszerű-

rűbb fiú volt – idézte fel Roni Toyra. – Volt egy csoport, amely úgy tizenöt kölyökből állt, akik mindig együtt lógtak, s ő volt a csoport egyik lelke. Szőke hajával, nagy, kék szemével és szeplős orrával igazán nagyon aranyos volt.

Vonzó külseje azonban nem árulkodott formálódó személyiségének belső kínjairól, melyek akkor tetőztek, amikor Don 1977 októberében randevúztatni kezdett. Kurt nem kedvelte első barátnőjét, így Don dobta a lányt. A tízévesek nárcizmusával Kurt nem értette, miért vágyik apja rajta kívül más társaságra is, s miért nem boldog csak vele, kettesben. Később Don találkozott egy Jenny Westby nevű nővel, aki maga is elvált, és két gyereket nevelt: Mindyt, aki egy évvel volt fiatalabb Kurtnél, és Jamest, aki öttel. Kapcsolatuk az első pillanattól kezdve családias jellegű volt, első randevújuk során összes gyerekükkel együtt túrázni mentek a Sylvia-tó körül. Kurt barátságosan viselkedett Jennyvel és a gyerekekkel, s Don azt gondolta, rátalált a párjára. Ő és Jenny összeházasodtak.

Kurt eleinte kedvelte Jennyt – azt a női gondoskodást biztosította számára, amelyben addig hiányt szenvedett –, új mostohaanyja iránt érzett pozitív érzéseit azonban elsöpörte egy belső konfliktus: úgy érezte, ha tényleg megkedveli őt, ezzel elárulja anyja és „igazi” családja iránti érzelmeit. Apjához hasonlóan Kurt is megőrizte a reményt, hogy szülei válása csak átmeneti, ideiglenes viszály, egy rossz álmom, mely idővel elmúlik. Apja második házassága és az immár igen zsúfoltá váló lakókocsi szertefoszlata ezt az illúziót. Don nem volt a szavak embere, ráadásul saját neveltetése is megnehezítette érzelmei kifejezését. – Azt mondtad, nem nőszül meg újra – panaszkodott Kurt. – Tudod, Kurt, a dolgok változnak – felelte az apja.

Jenny megpróbált közel kerülni hozzá, de igyekezete sikertelen maradt. – Kezdetben mindenki iránt szeretetet mutatott – emlékezett Jenny. Később azonban Kurt állandóan Don ígéretére utalt, hogy nem nőszül meg újra, s távolságtartó maradt. Don és Jenny ezt azzal próbálták ellensúlyozni, hogy őt állították a figyelem középpontjába – ő bonthatta ki először az ajándékokat, elengedték neki a házimunkát –, ezek az apró áldozatok azonban csak fokozták érzelmi visszahúzódását. Időnként élvezte mostohatestvérei társaságát, és játszótársukká vált, máskor azonban piszkálta őket, Mindyt kegyetlenül gúnyolta fogsora miatt, s a lány előtt gyakran kíméletlenül utánozta annak hangját.

A dolgok ideiglenesen jobbra fordultak, amikor a család saját otthonába költözött a Fleet Street South 413.-ban lévő házba, Montesano déli részén. Kurt saját szobát kapott, amely kerek ablakaival úgy nézett ki, mint egy hajó. Nem sokkal a költözés után, 1979 januárjában Jenny egy kisfiúnak, Chad Cobainnek adott életet. Így már két másik gyerek, egy mostohaanya és egy kisbaba is versengett Don figyelméért, mely valaha egyedül Kurté volt.

Kurt szabadon kószálhatott Monte parkjaiban, utcáin és mezőin. A városka olyan kicsi volt, hogy szinte semmiféle szállítóeszközre nem volt szükség; a baseballpálya négy háztömbnyire volt, az iskola az utca végén, s minden barátját meglátogathatta pár percnyi séta után. Aberdeentől eltérően Monte egy egyszerűbb és barátságosabb Amerikát jelentett, inkább egy Thornton Wilder-színdarab helyszínére emlékeztetett. A Cobain-házban minden szerdán családi estet tartottak. Gyakran játszottak ki nevet a végéig vagy monopot, s Kurt ugyanolyan izgalommal várta ezeket az alkalmakat, mint a család többi tagja.

Most is pénzszerűkben voltak, így az üdülések többnyire kempingezést jelentettek, de mindig Kurt volt az első, aki a kocsihoz ülve várta, hogy a többiek is elkészüljenek. Húga, Kim is velük tartott ezekre az utakra, amíg Don és Wendy össze nem veszték azon, hogy a vakáció miatt hogyan változik a tartásdíj összege. Ezt követően Kim ritkán látta apját és bátyját. Kurt továbbra is meglátogatta őket hétvégenként, ezek a találkozások azonban inkább csak mélyítették a válás okozta, mély sebeket, mintsem meleg együttlétek lettek volna. Wendy és Don nem nagyon udvariaskodtak egymással, így az aberdeeni utak arról szóltak, hogy Kurt azt figyelhette, ahogy szülei a láthatás alkalmával újra csak veszekednek. Egyik hétvégén újabb szomorú csapás érte: Puff, szeretett macskája világgá ment, és soha többé nem látta viszont.

Mint minden gyereket, Kurtöt is elégedetté tette a napi rutin megszokott ismétlődése, élvezte a családi körben töltött estéket. De még az ilyen apró vigaszok is konfliktust hoztak az életébe: sóvárgott a közelség után, de egyúttal félt is attól, hogy ez a közelség végül fájdalmas elhagyással végződik. Elérte a serdülőkort, amikor a legtöbb fiatal igyekszik leválni a szüleiről és kialakítani saját személyiségét. Kurt azonban még mindig az eredeti családi fészék elvesztését siratta, úgyhogy kitörési vágyát egyszerre élte meg szükségszerűnek és fenyegetőnek. Ellentmondásos érzelmeit úgy próbálta kezelni, hogy elhatárolta magát Dontól és Wendytől. Barátainak és magának is azt mondogatta, hogy gyűlöli őket, ezzel a vitriollal akarva igazolni távolságérzetét. De aztán délután, miután megbeszélte a srácokkal, milyen szemét szülei is vannak, megint csak ott találta magát a családi körben, s ismét csak ő volt az, aki ilyenkor nem akarta, hogy együttlétük véget érjen.

Az ünnepek mindig problémát jelentettek. Az 1978-as hálaadás és karácsony azzal telt, hogy Kurt vagy fél tucat családot keresett fel ingajaratban. Jenny iránt ugyan a ragaszkodás, a féltékenység és az árulás érzései kavargtak benne, Wendy barátja, Frank Franich iránt azonban kizárólag haragot érzett. Ráadásul Wendy rászokott az italra, ami még fanyarabbá tette. Egyik év-

jel Frank eltörte Wendy karját – Kim is otthon volt, az egészet végignézte –, s Wendy kórházba került. Felépülése után azonban nem volt hajlandó feljelentést tenni. Bátyja, Chuck ugyan megfenyegette Franket, de Wendy elkötelezettségét senki és semmi nem tudta megváltoztatni, kitartott férje mellett. Akkoriban sokan azt gondolták, hogy Wendy csak a pénz miatt marad Frankkel. Válás után Pearsonnál, egy aberdeeni áruházban kezdett dolgozni eladóként, de az olyan luxuscikkeket, mint a kábeltelevízió, Frank rakodómunkási fizetése biztosította számukra. Frank megjelenése előtt Wendynek annyi elmaradása volt a számlákkal, hogy ki akarták kapcsolni náluk az áramot.

Kurt betöltötte a tizenegyet, s noha mindig is kicsi és törékeny volt, sosem érezte magát annyira gyengének és tehetetlennek, mint Frank közelében. Nem tudta megvédeni az anyját, kettejük harca félelemmel töltötte el, s talán nemcsak Wendy életéért, hanem a sajátjáért is aggódott. Egyszerre sajnálta anyját, és gyűlölte, amiért sajnálnia kell. Fiatalabb korában szülei istenek voltak a szemében – most csak bukott bálványok, hamis istenek, akikben nem lehet bízni.

E belső konfliktusok lassan Kurt viselkedésében is kezdtek megmutatkozni. Feleselt, nem járt el az énekkar próbáira, s apró termete ellenére olyan hihetetlen indulattal támadt rá egy fiúra, hogy az nem mert iskolába menni miatta. A tanárok és a szülők összefogtak, de senki nem értette, hogyan vált egy ilyen vásott kölyök abból az édes kisgyerekből. Mikor Don és Jenny már teljesen tehetetlennek érezte magát, Kurtöt tanácsadásra vitték. Szóba került a családterápia is, de Don és Wendy számára megoldhatatlannak bizonyult, hogy egyszerre jelenjenek meg a találkozón. A terapeuta azért néhányszor beszélgetett Kurttel, s arra a következtetésre jutott, hogy Kurtnek egyetlen családra van szüksége. – Azt mondták, bírói döntést kell szereznünk arról, hogy nálunk van, hogy tudja, családtagként fogadtuk be őt – idézte föl Jenny. – Sajnos Don és Wendy ezen is csak vitatkoztak, s így az egész csak újabb konfliktusokhoz vezetett közöttük.

Don és Wendy már jó néhány éve elváltak, egymás iránti haragjuk azonban nem csökkent, sőt gyerekeiken keresztül csak nőtt. Nehéz tavasz volt ez Wendy számára – apja, Charles Fradenburg tíz nappal hatvanegyedik születésnapja után váratlanul meghalt szívinfarktusból. Wendy attól tartott, hogy anyja, Peggy, aki mindig is visszahúzódozó volt, most teljesen magába zárkózik. Peggy furcsa magatartását talán egy rettenetes gyermekkori incidens okozta: tízéves volt, amikor apja hasba szúrta magát az egész család szeme láttára. James Irving túlélte öngyilkossági kísérletét, és ugyanarra a washingtoni idegklinikára került, ahol később Frances Farmert, a híres színésznőt kezelték elektrosokkal. Két hónappal később azonban James Irving mégis eredeti sérü-

lésébe halt bele: amikor a személyzet nem figyelt rá, felszakította sebét. Mint más tragédiákról, Kurt dédapjának elmebetegségéről is csak suttoztak a családban.

Wendyt és Dont azonban a Fradenburg család szenvedése sem tudta rábírni, hogy osztozzanak egymás fájdalomában. Kurtról folytatott megbeszélések is véget értek, ahogy egy vita kapcsán minden más kommunikáció is megszűnt közöttük. Wendy családja végül aláírta a következő dokumentumot: „Nevezett gyermek tartása, felügyelete és a róla való gondoskodás Donald Leland Cobain kizárólagos felelőssége lesz.” 1979. június 18-án, három évvel és három héttel válásuk után, Kurtöt apjának ítélte a bíróság.